

Raadsvoorstel

Raadsvergadering
4 november 2025

Agendapunt

Nummer
25int04935

Onderwerp
Programmabegroting 2026 – 2029 'Blijvend investeren in dé woongemeente van Twente'

Aan de gemeenteraad.

Samenvatting voorstel

Op 2 september jl. heeft uw gemeenteraad de kadernota 2026 – 2029 'Blijvend investeren in dé woongemeente' van Twente vastgesteld. Deze kadernota, met de door u aangenomen amendementen bij de kadernota, vormen de basis voor deze programmabegroting 2026 – 2029.

Centraal in deze programmabegroting is het gegeven dat ons college een leefbare gemeenschap met een hoog voorzieningenniveau wil behouden en verder uitbouwen. Daarbij willen wij gebruik maken van de kracht van Borne. Bij het maken van keuzes om te investeren in de samenleving wil ons college mensen in kwetsbare positie ontzien en de lastendruk minder dan trendmatig laten stijgen. Wij streven naar een krachtige gemeenschap waar het goed wonen, werken en ontspannen is. Om dit te kunnen doen wil ons college blijven investeren in dé woongemeente van Twente.

Naast ambities in de vorm van bouwstenen, blijft ons college volop bezig met beleid en projecten die reeds in gang zijn gezet. Om dit mogelijk te maken hebben wij ombuigingsmaatregelen ontwikkeld die deze investeringen mogelijk maken maar die ook leiden tot positieve saldi over alle jaarschijven. Met de vastgestelde ombuigingsmaatregelen, die grotendeels een financieel technisch karakter kennen, is sprake van een reëel en structureel sluitende begroting.

Daarbij kiest het college er voor om de totale woonlastendruk voor de Bornse inwoners minder dan het inflatiepercentage te laten stijgen. De totale woonlasten (het totaal van OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing voor een meerpersoonshuishouden in een gemiddelde koopwoning) stijgt met 3,9% ten opzichte van 2025. Dit is 1% lager dan de inflatie van 4,9%. We kijken hiermee in het voordeel van de inwoner af van de afgelopen jaren gevolgte lijn.

1 Inleiding

Overeenkomstig artikel 190 van de Gemeentewet, bieden wij de programmabegroting 2026 -2029 'Blijvend investeren in dé woongemeente van Twente' ter besluitvorming aan de gemeenteraad aan. De basis voor deze begroting is de vastgestelde kadernota 2026 – 2029 'Blijvend investeren in dé woongemeente van Twente', inclusief de aangenomen amendementen en de meicirculaire van het gemeentefonds.

Uw gemeenteraad heeft beleidsvoorstellen in de vorm van bouwstenen en ombuigingsmaatregelen vastgesteld bij de kadernota 2026 - 2029.

2 Beoogd resultaat

Het doel van de programmabegroting 2026 – 2029 is om uw gemeenteraad in staat te stellen om de beleidsinhoudelijke en financiële kaders voor het komende jaar aan het college mee te geven. Dit als opdracht voor het college om de doelstellingen en de resultaten binnen de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten te realiseren met het oog om maatschappelijke effecten te realiseren. Het geeft de Bornse samenleving inzicht in de te realiseren beleidsdoelen en in de te verwachten inkomsten en uitgaven die hierbij horen. Hiermee kunnen zij zich een oordeel vormen over de afweging van de beleidskeuzes en de financiële positie van Borne. De begroting is voor het college het inhoudelijke en financiële kader voor de jaarschijf 2026.

3 Argumenten

1.1 Met de vaststelling van de programmabegroting kan het college aan de slag

Doordat de gemeenteraad de programmabegroting vast stelt geeft de gemeenteraad het college de opdracht deze uit te voeren binnen de beleidsmatige en financiële kaders van de programmabegroting. Daarmee heeft het college uitvoeringsmandaat voor het jaar 2026.

1.2 Er wordt rekening gehouden met ontwikkelingen na vaststelling kadernota

Met het vaststellen van de kadernota op 2 september 2025 zijn autonome ontwikkelingen en beleidsvoorstellen opgenomen in deze begroting. Ten opzichte van de kadernota en de meicirculaire zien we nog een aantal autonome ontwikkelingen, die ook verwerkt zijn in de halfjaarrapportage

1.3 Deze begroting is een eerste aanzet voor de implementatie van de notitie Werkwijze sturen en verantwoorden

In deze programmabegroting hebben wij op een aantal thema's geprobeerd concreter te zijn in het formuleren van doelstellingen. Hierbij sluiten wij aan bij de notitie 'Werkwijze Sturen en verantwoorden'. Dit is op verschillende manieren gebeurd. Bij de programmabegroting 2027 - 2030 wordt één methodiek gehanteerd. Deze keuze vindt plaats op basis van een evaluatie na de begrotingsbehandeling in de gemeenteraad.

4 Kanttekeningen

1.1 Meerjarig perspectief positief maar waakzaamheid is geboden

Zoals hierboven gesteld sluiten alle jaarschijven positief. De begroting bevat ook ombuigingsmaatregelen. De meeste zijn financieel-technisch van aard. Eén van de maatregelen is het nog meer realistisch ramen binnen de begroting. Dit kan eerder leiden tot budgetoverschrijdingen. De kans dat daarmee sprake is van negatieve saldi bij halfjaarrapportages en jaarrekeningen wordt groter.

1.2 Loon- en prijscompensatie blijft achter bij de loon- en prijsindexatie

We zien tevens dat de compensatie van het rijk via de circulaire lager is dan de indexatie. De onzekerheid wat betreft de fluctuatie in negatieve zin van de gelden uit het gemeentefonds maken het perspectief ook onzeker. Ook de onzekerheden mondiaal en nationaal maken dat de positieve saldi onder druk kunnen komen te staan.

1.3 Onzekerheden

Het is al vaker gezegd. Het is in deze tijden van de vele onzekerheden lastig om vooruit te kijken. De samenleving wordt geconfronteerd met ontwikkelingen die veel onzekerheden met zich brengt. De oorlog in Oekraïne en het conflict in Gaza, de hardnekkige inflatie, de mondiale economische ontwikkelingen, de woningbouwmarkt en ga zo maar door. Dit alles leidt een onzeker inflatie- en rentepercentage. Er is zorgvuldig aandacht besteed aan de stelposten en rentebudgetten. Dit neemt echter niet weg dat de onzekerheid blijft. Dit maakt het begroten lastig, te meer daar het (demissionaire) kabinet incidenteel

bekostigd wat structureel had moeten zijn. Daarnaast speelt dat een nieuw stabiel kabinet, met een gedragen regeerakkoord dat duidelijkheid biedt aan de Nederlandse samenleving, nog wel even op zich kan laten wachten.

5 Kosten, baten en dekking

De programmabegroting 2026 – 2029 laat positieve saldi zien over alle jaarschijven, zoals is gepresenteerd in onderstaande tabel:

Tabel 1:

Tabel 1: 'Financieel perspectief 2026-2029'	2026	2027	2028	2029
Perspectief Kadernota 2026-2029	295	558	327	470
Perspectief na meicirculaire 2025	2.040	1.825	546	1.411
Actueel begrotingssaldo 2026-2029	1.015	1.113	415	1.248

Met deze saldi is de begroting reëel en structureel sluitend. Wij voldoen hiermee aan het financieel toezichtkader van de toezichthouder, de provincie. Met deze cijfers zullen wij onder het repressief toezichtsregime van de provincie vallen.

Gezien de vele onzekerheden, waarvan een aantal in de inleiding van de programmabegroting 2026 – 2029 is geschetst, wordt voorgesteld de positieve saldi van deze programmabegroting toe te voegen aan de reserve beleidsontwikkeling. Hiermee wordt de bestendige gedragslijn gevolgd.

6 Vervolg na besluitvorming

In de voorliggende programmabegroting is de meicirculaire 2025 verwerkt. De uitkomsten van de septembercirculaire, en de gevolgen daarvan op deze begroting, worden separaat aan uw gemeenteraad aangeboden, in ieder geval vóór de behandeling van uw gemeenteraad in besluitvormende zin op 11 november a.s.

Na vaststelling van de programmabegroting 2026 – 2029 wordt deze toegezonden aan het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel als toezichthouder.

Voorstel

1. De Programmabegroting 2026 – 2029 Blijvend investeren in dé woongemeente van Twente vast te stellen en daarmee de totalen van de lasten en baten per programma conform hoofdstuk 3.2 van de financiële hoofdlijnen;
2. De investeringen te voteren conform de overzichten in hoofdstuk 2.4 van de financiële begroting;
3. De reservemutaties vast te stellen, zoals opgenomen in de overzichten in hoofdstuk 2.5 van de financiële begroting.

Bijlage(n)

25int04936 Raadsbesluit

25bij11102 Programmabegroting 2026 – 2029 'Blijvend investeren in dé woongemeente van Twente'

25bij10936 Begroting in één oogopslag

Borne, 30 september 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne,
de secretaris, de burgemeester,

J. Meijerink

drs. J.H.R. Pierik